

Het Rooms-Katholiek Werkliedenverbond betuigde het Driemanschap telegrafisch 'van harte zijn instemming met het streven, tot uiting gebracht in uw publikaties'¹ (het RKKWV wees overigens het denkbeeld van de Quay om onverwijld met het CNV en de NVC te fuseren, van de hand), de groepering 'Brabantia Nostra' ging ook al *en bloc* naar de Unie over en herdoopte, zonder enige autorisatie, haar weekblad tot *De Nederlandse Unie. Uitgave voor het gewest Brabant*; dit geschiedde vier weken vóór het 'echte' weekblad, *De Unie*, uitkwam.

Zo positief als deze reacties waren, zo negatief waren de reacties uit de kringen van het Nationaal Front en van de NSB. Arnold Meyer zag opeens dat aan al zijn hooggespannen politieke verwachtingen de bodem ingeslagen werd: als het initiatief van het Driemanschap slaagde, dan was Nationaal Front niet langer het enige alternatief voor de NSB. Hij haastte zich, de Unie te discrediteren. In het nummer van zijn weekblad dat na de oprichting van de Unie verscheen, duidde hij haar aan als 'een kartonnen gewel waarachter betere tijden voor het oude stelsel kunnen worden afgewacht'², één nummer later sprak hij van 'een zeepbel'; 'de aanhang der Unie', schreef hij, 'disqualificeert het Driemanschap'.³

Nog jaloerser, nog giftiger waren de eerste reacties van de NSB. 'De Unie', aldus *Het Nationale Dagblad*, 'is een vrucht van Colijns wereldbeschouwing; zij omvat de kringen van het reactionaire politieke Christendom en van het liberale kapitalisme . . . De heren strijden voor de verworven posities.'⁴ Mussert noemde het program van de Unie 'het verkrachte program der NSB'; als een van de 'werkelijke doelen' gaf hij aan:

'Afwachten of Engeland wint en in dat geval met lauwerkransen getooid naar het Scheveningse strand trekken ter verwelcoming van de heren (zie 1813) . . . Mocht Engeland onverhoopt verliezen, dan zoveel mogelijk trachten te redden van de democratie zodat die vervloekte NSB zo min mogelijk haar zin krijgt . . . het gehele geval ploft in elkander op het ogenblik dat Hitlers troepen door Londen marcheren . . . De toekomst is aan ons.'⁵

Speciaal op één punt vielen die reacties van Arnold Meyer en Mussert samen: nog voor de Unie tot haar eerste ontplooiing gekomen was, deden beiden hun best, aan Seyss-Inquart duidelijk te maken dat de nieuwe beweging er niet een was waarin de *Reichskommissar* ook maar een spoor van vertrouwen kon stellen. Omgekeerd zag het Driemanschap het als zijn

¹ Aangehaald in Bruna: 'De Nederlandse Unie', p. 92. ² *De Weg*, 27 juli 1940.

³ *De Weg*, 3 aug. 1940. ⁴ *Het Nationale Dagblad*, 25 juli 1940. ⁵ *Volk en Vaderland*, 2 aug. 1940.